

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K. Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Építkezésünk.

(Folyt. és Vége.)

Másod sorban kívánatos lenne, ha a város teremtené egy kisajátítási alapot, vagyis évről-évre felvenne költségvetésbe e czímen egy nagyobb összeget. Ezen alapnak rendeltetése az lenne, hogy a város területén időnkint eladásra kerülő épületeket és telkeket részint szabad kézből megvegye, részint pedig kisajátítsa. Ezen eljárásnak jótékony hatása már néhány év alatt mutatkozni fog, mert a város által megvett telkek a ronda faépületektől megtisztítva, lassankint nagyobb terekké nőnek ki magukat, melyek befásítatván, ellensúlyozni fogják azt a légfertőzést, mit az az összezsúfolt temérek iparág okoz és a mi fő, megritkítja egy kissé a faépületeket. Hogy azonban ezen eljárás egyéb bajokat ne idézzon elő, mulhatlanul szükséges a harmadik intézkedést is életbe léptetni, azt t. i., hogy a város határának kibővítése iránt a hivatalos lépések megtéssenek, vagyis, ha benn a város belterületén a házakat ritkítjuk, szükséges az is, hogy gondoskodjunk helyről, hova építkeshessünk, mert fájdalom, minálunk e tekintetben is hatósági intézkedésre van szükség, mivel határunk alig van s így a város terjeszkedése csak egy-két irányban lehetséges.

A községekről szóló törvény megegyedi, hogy nem csak a város, de egyesek is kérhetik földjeiknek azon községhez való csatolását, melynek szomszédságában azok fekszenek. Ezen alapon azon földek, melyek például az Altorja és Szentlélek, Oroszfalu határát képezik, de közvetlenül a város mellett fekszenek, a város határához csatolhatók. A törvény e tekintetben csak azon megszorítást teszi, hogy ezen átesatolást az alispán megegyeztetni, ha az az illető község fenntartását nem veszélyezteti. Hát tehát törvényadta jogunkkal élni kívánunk, határunkat könnyen kibővíthetjük s aztán mi sem állja útját többé annak, hogy kifelé terjeszkedve egy szép, egészséges várost építsünk. Számot vetettünk azzal is, hogy Kézdivásárhely város polgársága kereskedő és iparos nép s ennél fogva rá van utalva arra, hogy lehetőleg a piac körül lakják s ezért nagyon idegenkedik attól, hogy a piactól távolabb fekvő ponton építsen magának lakást. Hanem ez sem olyan nehéz kérdés, min igen könnyen ne lehetne segíteni. Ehez csupán az szükséges, hogy a piactól meg kell osztani, vagyis a különböző árukat, mik eddig egy helyre voltak összezsúfolva, a város különböző pontjain beállított 2—3 piacton kell elhelyezni s így el fogjuk érni azt, hogy a városnak ugyanannyi központja leend s így iparosaink bárhol laknak is, nem érzik magukat távol.

Ezek lennének azon irányelvek, melyek szerint egy jövő szebb város alapjai lerakhatók lennének s mi igazán ohajtanók, ha eszméink az illetékes körökben kellő figyelemben részesülnének.

O.

A Magyar Országos Tűzoltó-szövetség ez évi közgyűlése.

Minden erdélyrészi tűzoltó kebele megdobbant az örömhírről, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-szövetség XII. közgyűlését bérczes kis hazánk fővárosában, a mi régi és jelenlegi büszkeségünk és dicsőségünk székhelyén, Kolozsvárt tartja.

Arról a hatalmas és minden tekintetben imponáló testületről csak annak lehet fogalma, ki valaha azt valóságban látta.

Minthogy ily nagy testületet elfogadni, annak elhelyezéséről gondoskodni, a gyűlés ünnepélyes voltát a megkívánt színvonalon tartani hazarészünkben, nézetem szerint, csak egyedül Kolozsvár képes: engedjék meg nekem a t. kolozsvári bajtársak, hogy a rendezés nagy munkájában némi segédkezet nyújtsak, s figyelmessé tegyem arra, mi másutt hiányzott, mi a gyűlés sikeréhez mulhatatlanul megkívántatik.

A legközelebbi gyűlés Szabadkán tartatott meg. Mi erdélyiek ritka vendégszereteten részesültünk. Megismertük a bácskai híres vendégszeretőt minden nemét — úgy annyira, hogy az állandó jó baráti összeköttetés maig is sokakkal fennáll.

E tekintetben szinte Kolozsvár sem tehet többet. De van más, mit maga a rendezőség, az országos központ a haladás és siker érdekében meg kell hogy tegyen.

TÁRGYA.

Hja, az üzlet.

Fővárosi árnykép. —
Írta: Maróthi János.

A természetes Kárászné asszonyosság beczamogott a tulajdon trafikjába és gögös orrhangon köszönt vissza a szerény kisasszonynak:

— Jó napot!

Azután levetette magáról a köpenyét és átnyújtotta azt Józsnának, ki alázatos engedelmességgel sietett főnökőjéhez nehéz bársóny felöltőjét a szögbe akasztani.

— Az istenért! hova veszi? . . . Oda se! — ott megszállja a por. Ide inkább, ugy! . . . Kárásznénak rikácsoló papagáj hangja volt.

Később, mikor a „Kassza”-ban szétterpeszkedett, az üzleti könyveket vette vizsgálat alá.

— Mit látok? Hát megint csak nincs eredmény? — kérdé zordonan s orrispietőjén át szúrós pillantásokat vetett a hallgatag leányra.

— Kisasszony, ez tűrhetetlen! Ön hanyag! Ne, ne ellenkezzék, mert azt nem szeretem . . . Megint Ott állunk, ahol a multkor. Hát nem fogott magán a jó szó? Mi?

— Igyekeztem . . .

— Ej, mesebeszéd, igyekezett! Különbem nem pangana ugy az üzlet.

Egy elegáns fiatal ember lépett a boltba. Kárászné hirtelen szemügyre vette Józsa modorát az

eladásnál és ugyancsak megbotráncozott a látottakon. Hogy is ne! Ez a szerenesetlen teremtés figyelembe se veszi az urfi pajkos mosolyát és egészen hideg a kiszolgálása.

— Hja, persze, hogy így nincs üzlet! Maga tisztán elriasztja a jó kundsáftokat, a helyet, hogy ide vonzaná őket. Józsa, önnek változnia kell, különben nincs maradás. Mosolyogni, ha kell, tréfálkozni kell az ifurakkal. Fiatal koromban magam sem voltam külön, de aztán ment is ám az üzlet.

A kisasszonynak arcába szökött a vér. Hát így kell az üzletet vezetni? Így kell a megváltozást érteni? . . . De miután Kárászné elküldéssel fenyegette — nehogy magát és öreg apját a kétségbeesés örvényébe hajtsa — esküvel ígérte, hogy — megváltozik.

Az ígért beváltatott. A bevételi összeg először lassan, majd utóbb rohamosan nőtt, s a környékbeli jogászok s nyalka kereskedő-szolgák szép számmal jöttek naponta, hű érdelemmel fogadva a szép Józsa kegyosztásait. Sőt egy fiatal mágna is eljárógatott a trafikba, mert műértő szemmel előt valami szokatlan volt a leánynak édes-bánatos mosolya. Oly ritka ez a mai trafik-világban!

És Józsa továbbra is mosolygott boldog-boldogtalansra. Kárászné meglegedését fejezte ki és nyájasan simogatta bársónyos arcát.

— Tudja, kedvesem, ez nem megy másképp. Az üzlet a fő.

Józsa belenyugodott abba, hogy az üzlet a fő. És mikor esténként hazatért megtört édes apjához, ki gyerekes örömmel esüggött rajta, elfelejtett

minden keservet, melyet napközben átélt, még azt is, hogy hazajövet rossz hírenek terjedéséről hallott suttogni. Éjszakákat töltött el álmatlan küzködéssel, vajjon folytassa-e jövő reggel, amit tegnap félbehagyott, vagy a Dunának menjen-e neki. Édes apjának látása azt sugta, hogy ez utóbbit még ne tegye.

Józsa lassan, észrevétlenül süllyedt azon az uton, melyre a főnökő kapzsisága taszította. Apja halála után kihalt belőle a becsületérzés utolsó szikrája is. Az idő súlyos keze láthatanul vonult végig arezán, úgy, hogy később festékekhez kellett folyamodnia.

Hja, az üzlet!

Kárászné pedig egyre hizott. Egy napon szemébe tünt neki a leány hervadt volta s ekkor felkelt benne a gondolat, hogy tulad rajta, mint — hasznavehetetlen portékán. Akad ő még leányra, ki havi harmincz frtért beálljon helyébe. Mindezt a legkisebb lelkiifurdalás nélkül meg is tette a tapintatos asszony.

Kárászné ez időtől fogva nem hallott felőle. Lehet, hogy kaszirnő lett, vagy más egyéb . . . Különbem sem törődött mással az üzleten kívül.

Egyszer egy népesödület alkalmával megállapodott az utcán. Egy bukott leány ugrott le szégyenében az emeletről.

— Ugy kell neki! — mondá Kárászné — mért nem maradt az egyenes uton!

Különbem egyre hizott.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a szövetségi közgyűlések inkább formalitások, de hiányzik belőlük a lélek, a valódi bajtársi szeretet.

Ennek lényeges okát abban találom, hogy ama fényes egyenruha sokszor eltakarja magát az embert és nem nyújt alkalmat és tért rá, hogy ki fűrkésszük a rövid idő alatt, hogy azon egyén szintén egy jóbarát, ismerős, vagy talán éppen kolléga.

Az ismerkedési estély koránt sem vezet előleges tájékoztató nélkül kellő eredményre. Azért meglehetősen ajánlanám, hogy a rendező bizottság a beérkezett bejelentési ívekből állítana össze egy névsort és a jelentkező testületeket befűsorban, a bejelentett tag rangjának és társadalmi állásának, esetleg elszámlálásának megjelölésével sorolná fel.

E névsor részint a megérkezők, részint az ismerkedési estélyen osztatnék szét. A tüzoltó ünnepén pedig bármikor található legyen.

A megérkezett tagok székhelyének nevét mellé szalagja mutatja, kilétét a névsor és rangjelzése megismerteti. Nem kell ezer meg ezer bemutatás, a kit megismerni akarunk, bizalommal fölkeressük s nem idegenkedünk.

E kis 8-ad ív füzet a napi programokat is magában foglalja. Tájékoztató nyújtana arról, hogy a testületek küldöttei 18-án 9 órakor a gyűlékezés helyén kinél jelentkezzenek, mily külön jelvényvel leendő ellátva az illető. A bejelentési ív nyújt ugyan némi tájékoztatást, de ez nem adatik minden jelentkező tüzoltónak. Erre pedig nagy szükség van.

E mellett egy becses emlék minden megjelent tagnak, mert évek múltával is lelki szemei elő idézheti azokat, kikkel e kellemes estélyen vagy ünnepélyen megismerkedett.

Minthogy ily népes nagygyűlések tárgysorozata méltó replikát kíván, meglehetősen ajánlanám a rendező bizottság figyelmébe, hogy gondoskodjék arról, hogy akár a saját kebeléből, akár a vidéki bajtársak közül valaki a jelentésekre, előterjesztésekre — ha más előttük nem jelentkeznék — észrevételeiket megtegyék. Nehogy úgy járjunk mint Szabadkán, hogy egyik a másikra várva, sem az elnöki szép előterjesztésre, sem a titkári jelentésre senki egy kukkot sem szólott, mintha teljes elismerésünket, köszönetünket nem érdemelt volna ki.

A már megállapított szép programhoz ezen szerény kéréssel voltam bátor járulni.

Biztos vagyok benne, hogy ezt a kolozsvári bajtársak nem veszik éretlen tolokodásnak, hanem bajtársi szíves jóindulatnak, melynek egyedüli célja, hogy a kolozsvári bajtársak legyenek valóban az elsőik közöttünk s mutassák meg, hogy valóban haladunk a tökéletesedés útján.

Nem tudom, magam részt vehetek-e e szép ünnepélyen, de hogy testületünk képviselve legyen, arról gondoskodni erkölcsi kötelességünk.

A testvéri szeretet, az összetartás nagy ünnepélye ez, s azt hiszem Erdély minden tüzoltó-testülete kitesz magáért és ott lesz, hogy a kolozsvári bajtársak segítségével bemutatthassa: hogy e szent, önzetlen nemes eszme nálunk is termékeny talajra talált és az önkéntes tüzoltó intézmény egész Erdélyben megállja helyét.

Üdvözljük a derék kolozsvári bajtársakat, sikert és kitartást kívánunk a nagy munkához.

Testvérek vagyunk: diésősögek a mi diésősöünk, szégyenük a mi szégyenünk! De szól a kürt! Föl tehát derék bajtársak egész bőrczes kis hazánkban a gyenge erőt meríteni, a lanyha lelkesültséget, a gyakorlatlan ismeretot gyűjteni ez év aug. 18, 19 és 20-ik napjaira Kolozsvárra siessen. Addig is ezer-ezer áldás és üdvözlés!!!

A kézdívársárhelyi önkéntes tüzoltó egyesület alparancsnoka.

Gazdasági kiállítás

Sepsi Szt.-Györgyön.

Sepsi-Szt.-György, 1895. júl. 19.

Nem vagyunk ugyan abban a helyzetben, hogy a „Háromszékmegyei gazda-bizottság“ által S.-Szent-Györgyön az őszi hónapokban tervezett gazdasági kiállítás részletes programját közölhetnők, mert július 27-én Baróthon tartandó bizottsági ülésben fog a tervezett minden részleteiben megállapíttatni, de mert elvben egy korábbi ülésben elfogadtatott, a kiállítás bevégzett ténynek tekinthető.

Üdvözljük a gazdabizottságot hazafias törekvésében, mert ha valahol a gazdasági képzés szükséges, vármegyénkben elengedhetetlenül az. A gazdasági átalakulás szükségét érzi a már legnagyobb részben bevégzett vagy folyamatban lévő tagosítások. A székelty gazdabizottság többsége azonban kihasított tagja előtt azzal a tervvel és rendszerrel áll, mint állott tagosítás előtt. Még az esetben is, ha a gazdasági átalakuláshoz feltétlenül szükséges tartalékalappal rendelkezik: a felszereléshez, jövedelmező befektetéshez ismeretlen az eszközökkel, tájékozatlan a kivitelben, termelésben, értékesítésben.

Egy szakszerűen rendezett kiállítás szemlélete, megmozdítja még a legkonzervatívabb gondolkozású gazdát is, s az osdi rendszer hátrányát kénytelen beismerni.

Csodálatos is, hogy míg az iparfejlődés, ha lassan is, de biztos léptekkel halad előre, míg minden más irányban mintha századok mulasztását egy csapással ohajtáná pótolni a nemzet, rohamosan küzd s míg p. o. a gép-áparra is százán jelentkezik a székelty ifjakkból; addig a gazdasági felső-népiskolák, növendékeik hiánya miatt, egyre zárulnak be, vagy mint a baróthi is, Háromszék, Udvarhely és Küküllőmegyékből 8–10 növendéket bocsát ki évenként!

A megye területén lakó 129.000 lélekből minden bizonynyal 86.000 a földművelő osztályhoz tartozik, kiknek 90 százaléka az elemi népiskolába nyert ismeretekkel gazdálkodik.

Lehet-e tehát kívánni is, hogy szakítson osdi rendszerével s egy lépéssel is többre vigye, mint a hogy elődeitől tanulta?

Avagy tekintsük a saját élelméhez szükséges anyagokat: kenyérnek való, kukorica-liszt, burgonya ha raktáron van, nemde boldognak érzi magát?

A tehén, juh és kecske-tejet ma is úgy dolgozzák fel, mint ezer évvel ezelőtt; még csak a legközönségesebb tehén-turót sem állítják elő; saját készítéséről beszélni is korai.

A gyümölcsöt úgy aszálják, hogy frissen is élvezhetetlen, akár taplót találja föl; a gyümölcs-bor készítését, mely hivatva volna idővel a pálinkát le-szorítani, vagyonsabb gazdákna sem találhatni, nem, mert még a gyümölcs termelés iránt is közömbösek vagyunk s míg tágas teret juttatunk a község között is liba-legelőül, addig faiskolának, hol gyermekeink megködvelnők a kertészethez, nines csak egy hold helyünk is. Zöldségek konzerválása ismeretlen valami, pedig ma már zöld paszulyt, izet, paradicsomot, ugorkát stb. Californiából liferálnak Magyarországra.

Ne törekedjünk egyelőre kivitelre, csak saját háztartásunkat tegyük változatossá, élvezetessé; jobban fejlődik a test és egészségesebb; de még kevesebb pénz vándorol a mérszároshoz s különlegességeként a szatécokhoz.

Ha tehát a gazda-bizottság látja, hogy idegenkedünk gyermekeink gazdasági kiképzésétől; ha lépten-nyomon tapasztalja, hogy a gazdaság intenzíve fejlesztésére minden más törekvései, a kívánt eredményt vajmi lassan eredményezik: tehetett-e praktikusabb intézkedést, mint egy gazdasági kiállítás összehozását?

Tennie kellett ezt nemcsak tanulmányi szempontból, hanem azért is, mert ez által lehet előkészíteni az országos kiállítás iránti érdeklődést; még azt, hogy megyénk a hozzája kötött várakozásnak méltóan feleljen meg a millenniumon.

Ohajtánók, hogyha az iparfejlesztő-bizottság is azokból a tárgyakból, melyek a kiállításra készülnek, a gazdasági kiállítással kapcsolatosan, vagy később kiállítást rendezne, jó előre kijelölhetné: mely ipar-cikkekkel reprezentálhatja magát a székelty ipar.

Ugy tudjuk, hogy árpa, lenese, löhermag termény-vásárral; állat és gép-kiállítással is kapcsolatba hozatik a gazdasági kiállítás, melyekről azonban a program megjelenésekor lesz alkalmunk részletesebben szólni; ezélünk jelenben csak az volt, hogy az érdekeltek figyelmét jó eleve felhívjuk a fontos vonaszatra.

Hisszük, hogy a gazda-bizottság áldozatkészsége ügybuzgósággal párosult, terhes feladatát a gazda-közönség is siet méltányolni és diadalra juttatni.

Sipos Sámuel.

Tanügy.

Helyes-e a jutalmazás a népiskolában?

Irtá és a kézdíjárás tanítói köri gyűlésen felolvasa Kiss János a k. j. t. kör elnöke.

(Folytatás.)

Az ember társas lény, s hogy a nagy társadalomnak hasznos tagja lehessen, hogy önexistenciáját is sikerrel biztosíthassa, úgy szellemi, mint lelki tulajdonának kiművelése, megfelelő korban a szüleiház és az iskola váltott, öntudatos és tudásteljes munkáját igényli.

Az alapot képező lelki tulajdonok és szellemi ismeretek elsajátítása a fiatal kor első időszakára esik. A későbbi ismeretek szerzése a tudásnak gyakorlati alakja, a jellem ahhoz mért képződése a leendő férfi, egyén megélhetési viszonyaihoz mérten, bizonyos foglalkozások körül tömörülnek.

Sajtságos vonása az ember egyéniségének, hogy bár a férfi a külső befolyások mérve szerint szellemileg ilyen vagy amolyan magaslatra emelkedhetik, de lelki tulajdonainak jellem, erkölcs, szerezés, jóindulat, tettvágy, igazságszeretet stb. gyökérszállai mindig a szülei házba nyulnak vissza.

Epen azért van az, hogy a szülők helytelen nevelési rendszerének kinövéseit, az említettem lelki tulajdonokra vonatkozólag, a hosszas iskolázás folyamata is ritkán tudja kiköszörölni. A szülők tudatlanságán, a nevelés fontos kérdései iránt tanúsított közönyén alapszik az, hogy nem egyszer vak szeretettel vagy hideg, rideg bánásmóddal plántálják be a dudvát gyermekeik fogékony lelkébe. Hány-szor látunk testben, lélekben megtört szülőket, kik gyermekeikben, mert alapszabán nevelésökkel nem foglalkoztak, a bánat, a keserv, a szívszaggatás érzeténél többel alig bírnak.

A szertelen jutalmazás önhittség, nagyravágás, elbizakodottságnak veti meg az alapját.

És hol van az az elbizakodott, önhitt ember, kit köztetszéssel fogad a társadalom?

A gyermekben a nemes lelkitulajdonok nem fejlődnek gomba módra, a szülők és a tanítók részéről gondos és körültekintő bánásmódot, nevelő eljárást igényelnek, legfőképp a jó példa az, a mely nevelői hatását ritkán szokta eltéveszteni.

A szellemi és lelki műveltség magasabb foka szükséges ahhoz, hogy az egyén ura lehessen önmagának s a társadalomnak igazán hasznos tagjává válhasson.

A társadalmi rend s az egyén valódi boldogságának szempontjából a lelki műveltség sokkal fontosabb, sőt bátran kimondhatjuk, hogy a lelki műveltség tényleg az alkotják a szellemi művelődés bázisát, sarkpontját is.

Egyik műveltség a másik rovására haszonnal nem művelhető; e két világ, a gyermek szellemi és lelki világa, összhangzatosan képezendő, épen azért úgy a szülő mint a tanító csak úgy végezhet teljes munkát, ha úgy a nevelésben, mint a tanításnál szakavatottsággal jár el, ha a gyermek vérmérsékletét, egyéni hajlamait, képességét, rátermettségét jól ismeri s az elérendő cél érdekében meg tudja válogatni a nevelés eszközeit, a melyek ily előleges körülményeként beállhatnak.

A gyermek testi, lelki és szellemi képességeinek összhangzatos műveléséről lévén szó, előtérbe lép a szülői és iskolai nevelés, fegyelmezés, illetőleg irányítás kérdése. A szellemi és erkölcsi nevelés egyik eszközéről, a jutalmazásról van szó. Még pedig egyenesen feltesszük a kérdést, hogy helyes-e a jutalmazás a népiskolában vagy nem?

A jutalmazás helyes szükségességéről lévén szó, önkéntelenül a következő kérdések merülnek fel:

- a) Miben van a jutalmazás fogalma?
- b) Lehet-e a jutalmazás a nevelés hasznos eszköze?
- c) Melyek azok az indokok, melyek a jutalmazás ellen felelőszek?
- d) Mire legünnel tekintettel a jutalmazásnál?
- e) Miért és kit jutalmazunk?
- f) Mi legyen a jutalom tárgya?
- g) A tanító igazság szeretője a jutalmazásnál.

Lássuk e kérdéseket külön külön.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

— **Szalai-Baróti** „A magyar nemzet története” című munkából most kaptuk az első kötetet befejező 18-ik füzetet. Ezen füzethez három műmellet van csatolva: a halotti beszéd, eredeti fénykép felvétel; Habsburgi Rudolf és Kun László találkozója a morva-mezsei esatatóren, Than Mórnak a nemzeti muzeumban lévő festménye után; Magyarország a XIII. század derekán, térkép, tervezte dr. Baróti Lajos, rajzolta Hatsek J. Szövegtartalma e füzetnek: czimlap és előszó. Az Árpád család nemzedék rendje; az I. kötet tartalma és a képek jegyzéke. Hogy a Szalai-Baróti Magyar Nemzet Története mily nagybecsű és kiváló munka, mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy a nmfts. vallás- és közokt. m. kir. miniszterium mint a hazai történet tanulmányozására és a nemzeti érület ápolására alkalmas művet az összes középiskoláknak, tanító-képezdéknak, kereskedelmi, polgári és felsőbb leányiskoláknak, valamint népi iskoláknak 17,796—1895 sz. c. rendelettel; beszerezni elrendelte. Ez a tény kiváló bizonyítéka annak, hogy a becses munka megérdemli azt, hogy mint a magyar nemzet bibliája egy családban se hiányozzék. Ajánljuk a magyar olvasó közönség figyelmébe. Előfizetések Lampel Róbert könyvkereskedésébe, Budapest küldendők. Negyed évre 1 ftr 80 kr., félévre 12 füzet 3 ftr 60 kr. stb. Az I. kötet díszes bekötésben havi 1 ftr-os részletfizetésre is kapható a nevezett cégénél.

— **Sztambulov Istvánnak**, a meggyilkolt bolgár állam férfinak sikerült arcképét hozza az Ország-Világ legutóbbi (29.) számában. Ezen az aktualitáson kívül egész sereg szebbnél szebb képet találunk a jóles folyóiratban; elég legyen megemlíteni a gazdag sorból gr. Zichy Jenő keletászi utjáról foltott pompás képeket. A szöveg-részben ott találjuk Koroda Pál, Adorján Sándor, Róna Béla, Buday László, K. Reutter Sándor, Mándoky Sándor stb. érdekes verseit és ezikeit. Az Ország-Világ előfizetési ára különben a legolcsóbb: negyedévre csak két forint. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest V. Hold. u. 7. sz.)

Ujdonságok.

— **Előleptetés.** Ő felsége f. évi július 5-én Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával nagy-nyenyedi és borbereki Gillyén Árpád brassói 24. honvéd gyalog ezredbeli helyi alkalmazású százados népfelkelő nyilvántartó tisztnek, a nyugállományba helyezése alkalmából, a ezimzetes őrnagyi jelleget díjmentesen adományozta.

— **Időjárásunk** egyre szép és kellemes. A nagy hőseket idénként áldásos esők mérséklék, szóval időjárásunk ellen sem a gazda, sem a fürdő-közönségnek panaszja nem lehet.

— **Jábor Están** ur, a mi kedves levelezőnk egy igen kellemetes hangú levélben vaj két heti szabadságot kért tőlünk, mely idő alatt csak egy ir levelet, ha kedve tartja. Bármily nehezen nélkülözünk is az ő tollát, kénytelenek voltunk a kért szabadságot megadni s még azt is megígértük, hogy a Csarnokba senkit sem engedünk „beleszomárkodni.” Míg tehát Están bátyánk kipihen magát, tessék olvasóinknak türelmessel lenni.

Mulatság. A Kézdivásárhelyi szünidőző tanuló ifjuság nyári táncmulatsága jövő hó 17-én lesz. A mulatság, mely iránt már is oly nagy az érdeklődés, igen élvezetesnek ígérkezik, mert a tanuló ifjuság ez alkalommal programmal rendezi azt, s egy csinos szindarabot is elő fog adni. A rendező bizottság tisztikara, a melynek élén Erdélyi Károly polg. iskolai igazgató áll, a következők alakult meg: elnök: Vargha Béla IV. éves joghallgató, alelnökök: Vertán Emilia IV. éves tanítónő-képezdei növendék, Dienes Ödön III. éves joghallgató, Novák Róza okl. óvónő és Benkő Ernő joghallgató. Titkár: Vajna Elemér jogh. Pénztáros: Drágos Arisztidesz jogh. Ellenőrök: Gyöngyösi István jogh. és Szász István joghallgató.

— **Színészet.** Füredi Károly színtársulata Kézdivásárhelyt működését jó formán bevégezte. A társulat operette-személyzete átment Kovásznára s esütörtökön elkezdte előadásait. A többiek még Kézdivásárhelyt szombaton és vasárnap előadást tartanak s aztán ez a rész is átmev Kovásznára, hol nagy érdeklődéssel várják a jól renomirozotttársulatot.

— **Őszre fegyvergyakorlat** teljesítése végett folyó évben összpontosítandó honvéd csapatok termény- és anyag járandóságai szükségletének biztosítása tárgyában az előjáró kerületi parancsnokság hirdetményt bocsátott ki, melyet az érdeklődők kiadóhivatalunkban megtekinthetnek.

— **Halálozás.** Zágoni Barthalis Antal marosvásárhelyi kir. táblai tanács jegyző folyó évi jul. 4-én életének 28-ik évében súlyos betegség után elhunyt. Béke lengjen porai felett!

— **Orosz vámkezelés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparkamarától vett értesítés szerint, a kereskedelmi utazók által Oroszországba külföldről bevitt áruminták vámkezelése tárgyában az orosz császári pénzügyminiszter által folyó év május hó 14-én kibocsátott szabályzat értelmében, a kereskedelmi utazók által külföldről bevitt és ismét kivándorló áruminták kibocsátásakor az orosz vámhivatalok külön igazolványt állítanak ki, melyben az áruminták minősége és mennyisége, valamint az azok után beszédett vám pontosan feltüntetettik. Ezen igazolvány az áruminták kivitelekor a vámhivatalnál leendő felmutatás végett a kereskedelmi utazóknak átadatik, s a vámhivatal az áruminták azonosságának ezen igazolvány alapján való megállapítása után téríti vissza a lefizetett vámot.

— **Közszállítás.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarától vett értesítés szerint, a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur árlejtési hirdetményt bocsátott ki a m. kir. állami lötenyész-intézetek katonai lögénység részére szükségletű ruházati- és felszerelési czikkek biztosítása végett. Szükségeltetik pedig: Egyenruházat, ágyak, (katonai vaságyak és ágydeszkák), ágyneműek, rövid-árúk fehérneműben, lábbeli készítésre alkalmas barna tehénbőr, fontos talpbőr, talpbélés, továbbá ugyanazon intézetekben szükségletű lő-szerelvények és állólőszerek szállítása az 1896, 1897 és 1898 évekre. Vállalkozók ezekre vonatkozó ajánlataikat 1895 évi szeptember hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájáig a földmivelésügyi m. kir. miniszterium előnkénti osztályához (Budapest, külső Nádor utca 1. emelet), nyújthatják be. A részletekre nézve az „Árlejtési hirdetmény” nyújt tájékoztatást, mely a marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparkamaránál megtekinthető.

— **Postai küldemények teljes ezimmedlándók el.** Miként a budapesti m. kir. posta- és távirda igazgatóság a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarához intézett átiratában tudatja, a közönség köréből sűrűn érkezik panasz a nevezett igazgatósághoz a levelek és egyéb postaküldemények késedelmes, vagy téves kézbesítése, valamint a miatt is, hogy a részükre szóló postaküldemények feladási helyekre lettek visszaküldve. Teljes tudatában annak, hogy a panaszra alapul szolgáló fentebb körülmények mennyire hátrányosan hatnak a közönségre, különösen pedig valamely ipar- és kereskedelmi üzlet forgalmára, és hogy a feladókhoz „ismeretlen,” „ezim elégtelen,” „lakása bejelentve nincs” s efféle megjegyzésekkel visszaérkező levelek köpösek valamely iparüzlet vagy kereskedés jóhírére is egyes üzletfelek előtt kétségessé tenni, a nevezett igazgatóság minden egyes esetben körülményes vizsgálatot szokott elrendelni a beérkező panaszok valódi okának kiderítése végett. E vizsgálatok kilencz tízed részének eredménye az, hogy a megkésett, illetéktelen kezekbe került, vagy feladási helyekre visszaküldött postai tárgyak ezime elégtelen volt, mert hiányzott abból a ezimzett lakása, foglalkozása és egyéb olyan megjelölés, a melyből a ezimzett személyazonossága a kézbesítésre hivatott posta közegek által kétséget kizárólag megállapítható lett volna, vagy pedig az irás volt olvashatlan, más esetekben pedig a hasonló nevű helyeknél a megye, ország neve, vagy az utolsó posta hiányzott. A közönség nagyrésze, különösen nagy forgalmu üzletekhez intézett levelei ezimzésénél arra támaszkodik, hogy a cég általánosan ismert lévén, elég ha megnevezi a kézbesítés nem jár semmi nehézséggel; nem gondol arra, hogy minden cég csakis saját üzletkörében ismeretes, hogy lakhelyét változtathatja, hogy hasonló nevű, hangzásu más egyén is létezhetik, hogy a kézbesítésre hivatott közegek személyében szükségsszerűen változás szokott beállani és hogy mindezen esetekben a pontos és gyors kézbesítés nagyobb városokban, különösen pedig Budapesten

kizárólag csakis az biztosítva, ha a postaküldeményeken a ezimzett foglalkozása mellett annak lakhelye (kerület, utca, házsám) is ki van írva. Miután a postai alkalmazottaknak elegendő támpont hiányában nem képezheti feladatát, hogy kötes esetekben pusztán feltevések alapján ezimzett személy azonosságát vagy a rendeltetés helyét megállapítsa, ennél fogva az ilyen postaküldemények szabályszerűen feladásuk helyére küldetnek vissza. Minthogy pedig a hiányos ezimzés következményeire a posta-intézet nem felel, tekintettel a fent közlöttkre, kizárólag magának a levelező közönségnek az érdeke, hogy általában, de különösen a Budapestre intézett postaküldeményeinek ezimzésére, a fent elmondottak szem előtt tartásával, kiváló gondot fordítson és azokat a legpontosabb teljes ezimmedlással lássa el.

Különfélék.

— **Szerencsétlenül járt munkások.** A libán-zetelaki ut készítésénél balánbányai gyakorlott bányász-munkások is vannak alkalmazva, kik a kövek szétrobantásával foglalkoznak. Folyó hó 18-án két ilyen balánbányai munkás egy szikladarab szétrobantásán dolgozott s befurván a követ, a belő helyezett dinamitot kezdők letomni, de valószínűleg erősebb nyomás vagy surlódás következtében a dinamit hirtelen felrobbant s a követ ezer darabokra vetette szét; mi a két munkásnak különösen az arezát egészen összemarcangolta. Az egyiknek mindkét szeme kifolyt, a másiknak is egészen összehasogatták arezát a kődarabok. Eszméletlen állapotukban vitték be Gyergyó-Szentmiklósr a orvoshoz, ki sebeiket életveszélyesnek találta s az egyik másnap meg is halt. A másik szegény ember még mindig küzd a halállal s kilődik súlyos sebeiben.

— **Veszett kutya garázdalkodása.** Csik-Várdotfalva községben a napokban egy veszett kutya vetődött be, hol több kutyának megmarása után Gál Jánosné szül. Petres Mari urasszonyt és Sándor Istvánnak egy 7 éves kis leánykáját súlyosan megsebesítette. A kutyát sikerült leutni s ártalmatlanná tenni, melynek feje a hatóság által a vesztség konstafálása végett a budapesti állatorvosi akadémiához küldetett fel, a megmárt személyek pedig orvosi vizsgálat után a budapesti Pasteur-féle gyógyintézetbe lettek utasítva.

HIRDETÉSEK.

Hamisított fekete selyem. Egészünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből s a hamisítás rögtön kiderült. Mert, mi a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepörökdök és csakhamar kialszik, maga után csak egy barna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színű, szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sőt barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pörökdök, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára** Zürichben, házhoz szállítva, postabér- és vámentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben lévő valódi selyem szövetéből. Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

BÉRBEADÁS.

Előpatakon a sétatéren, az ugynevezett Antos János-féle

Vendéglő-helyiség

folyó évi szeptember 29-től egy vagy több évre bérbe kiadó. Közelebbi felvilágosítás szerezhető Kökössi Árpádnál Sepsiszentgyörgyön. 2—3. (107)

A kézdijárási birtokosokat, K.-Vásárhely város birtokosait és polgárait tisztelettel felkértem, hogy a „Székely egysülöt” érdekében az alapszabályok szétosztása, a vidéki kör alakulása és választmányi alelnök, pénztáros, jegyző választása tekintetéből 1895. évi augusztus hó 1-én d. u. 3 órára Kézdí-Vásárhely város tanácsháza nagytermébe mennél számomra megjelenni szíveskedjenek.

Alcsernáton, 1895. évi augusztus hó 24.

Domokos Dénes,
köri alelnök.

107 2—2.

Mack fele

Dupla-

Keményítő

Igegentől gyertyák a falnak; Mack Horrik Úrn a D. társaságban és legrosszabb mód gallozok; kezelők oly szépek, mint ha újak volnának, kizárólag ahon áll, hogy

Mack dupla keményítőjével

Általános használat, mindig csak ezt alkalmazza. Foltoktól és az izzadástól megvédi az arcát.

Voth Gottlieb, Hésben III.

U. S. 100-100

Brassó (Erdély) ajánlja legkitünőbb

felelősség mellett **folyton egyenlő és teljesen megbízható** minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolesőbb árban.

Kézdi-Vásárhelytt kapható **K. Csiszár József** urnál.
Sepsi-Szentgyörgyön **Ferencz Lajos, Császár**
Sándor és Császár Gyula uraknál.

30 38—40

Sz. 5790--1895.

Pályázati hirdetmény.

Futásfalva, Ikafalva, Feltorja községekből Futásfalva község székhelyén alakított jegyzői körben a körjegyzői állomás lemondás folytán megüresedett — annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állomással 400 forint fizetés, 60 forint lakbér és irodai átalány; Feltorj és Ikalva községektől az oda történő hetenkénti látogatásért 35 forint fuvardíj átalány jár. Ezenkívül magán fértől a megyei szabály rendelet értelmében megengedett munkadíjak.

Felhivom mindazokat, kikezen állomáshoz választás útján betöltendő állást elnyerni óhajtajak, miképp előlőg felszerelt folyamodványukat, melyhez csatolandó eddigi szolgálati viszonyuk és alkalmaztatásuk és erőkösi magaviseletük felőli bizonyítványuk és az 1886. évi XXII. t. cz. 74 §-a és az 1883. I. t. cz. 6. §-ban megírt minősítéskő bizonylata, f. ői augusztus 10-ig hozzám nyújtsák be.

Kézdi-Vásárhelytt, 1895. július 15-én.

főszolgabíró helyett:

105 3—3 Cseh Gyula, szolgabíró.

Az 1896-iki ezredéves kiállítási igazgatóság pártfogása alatt*) levő

„MENTOR“ Ellátási-Vállalat

Budapest, Kerepesi-ut 22. szám

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsút 42
frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr havi befizetés mellett

Elszállásolás: saját
új szállóhelyeinken. Ét-
kezés a főváros és a
kiállítás előkelőbb ét-
termeiben.

„Ellátási könyvecskeket“

melyek a kiállítás egész tartama
alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szervényeket,

1 kiállítási tombola jegye, végül 2000 koronás baleset biztosítási bázisát tartalmaznak. Egy ilyen könyvecskét, (2 személy is használhat, 4-4 napra, ha 6 forint 50 kkal pótolva lesz). — Előfizetéseket esakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadjuk, valamint bővebb felvilágosítással szolgálunk:

◆ A Budapest-Erzsébetvárosi Bank — A „Mentor“ Ellátási-Vállalat ◆

Dr. Morzsányi Károly
országgy. képv. mint. t. elnök
Ehrlich G. Gusztáv
főv. biz. tag; gyáros mint elnök,

Rózsa Lajos
igazgató
Hegedüs Dániel
titkár

Takács Zsigmond
Első m. ált. bizt. t. közp. főfelügy.
Stadler Károly
főv. biz. tag. ház- és száll.-tulajd.

képviselőség: ur nál.

(100) 4—4 Prospectust kívánatra ingyen és bérmentve.

M. kir. államvasutak

Érvényes 1895. május 1-től.

M E N E T R E N D.
PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1895. május 1-től.

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	{ érk. { ind.	regg. 5.08	este 7.43	d. u. 2.45	Medgyes ind.	regg 10.55	éjjel 12.46
Botfalu	"	5.39	8.07	Kis-Kapus (vend., elág. Szeb. felé) { érk. { ind.	11.14	1.00	
Földvár	"	5.58	8.23	Tövis (vend.. elágazás Arad felé) { érk. { ind.	11.29	1.18	
Mogyorós	"	6.17	8.43	Nagy-Enyed ind.	d. u. 1.10	2.49	este 7.59
Apáca	"	6.36	8.57	Köcsárd (vend., elágazás Maros- { érk. { ind.	1.45	3.42	" 8.06
Kőpecz	"	6.55	9.16	Vásárhely felé) ind.	2.11	4.03	
Agostonfalva	"	7.02	9.22	Gyéres (elágazás Torda felé) . { érk. { ind.	2.56	4.37	
Alsó-Rákos	"	7.19	9.38	Kolozsvár (vendéglő) { érk. { ind.	3.06	4.41	
Homoród	"	7.45	10.02	Nagy-Várad (vendéglő) { érk. { ind.	3.43	5.15	
Kacsa	"	8.02	10.15	Budapest érk.	3.53	5.21	
Bene	"	8.23	10.36		5.45	regg. 6.45	10.45
Erked	"	8.43	10.51		este 6.14	7.00	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) " { érk. { ind.	9.12	11.16			10.44	11.17	2.19
Segesvár (vendéglő)	9.13	11.32			11.04	d. u. 11.32	2.26
	9.35	11.39			regg. 7.00	este 6.20	regg. 7.25

Expres-vonat Brassóból ind. 10 óra 19 p. este, Budapestre érk. Aradon át 1 10 perczkor.

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.00	dél előtt	10.25	dél után	2.37	Brassó	ind. reggel	5.20	reggel	8.50	dél után	3.05
Imecsfalva		4.17		10.38		2.54	Szász-Hermány		5.35		9.09		3.24
Páva-Zabola		4.34		10.51		3.11	Prázmár		5.53		9.33		3.48
Kovászna		4.55		11.08		3.43	Kökös		6.04		9.46		4.01
Barátos		5.18		11.24		4.08	Uzon		6.15		10.06		4.21
Nagy-Borosnyó		5.35		11.38		4.27	Kilyen		6.27		10.21		4.36
Eresztvény		5.55		11.55		4.48	Sepsi-Szentgyörgy		6.45		10.49		5.14
Sepsi-Szentgyörgy		6.36	p. u.	12.25		5.28	Eresztvény		7.07		11.17		5.42
Kilyén		6.46		12.33		5.38	Nagy-Borosnyó		7.24		11.47		6.09
Uzon		7.02		12.46		5.54	Barátos		7.45		12.16		6.38
Kökös		7.15		12.56		6.07	Kovászna		8.08		12.42		7.08
Prázmár		7.42		1.16		6.34	Páva-Zabola		8.19		1.01		7.21
Szász-Hermány		8.02		1.32		6.54	Imecsfalva		8.31		1.19		7.36
Brassó	érk.	8.20		1.46		7.12	Kézdi-Vásárhely	érk.	8.45		1.37	esto	7.54

Ny. Ifj. Jancsó Mózes-nél Kézdi-Vásárhelytt